

ІДЕЯ «ОБ'ЄДНАНОЇ ЄВРОПИ»: ВІЗІЯ ПРЕЗИДЕНТКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ УРСУЛИ ФОН ДЕР ЛЯЕН

***Анотація.** У роботі досліджено та розкрито питання, як співвідноситься сучасна політика Президентки Європейської Комісії з політикою та ідеєю об'єднаного Європейського Союзу на сучасному етапі. Аналіз в межах цього дослідження передбачає продемонструвати, як сучасні політики Європейського Союзу продовжують та розвивають ідею єдиної Європи у довгостроковій перспективі.*

***Ключові слова:** Європейський Союз, Урсула фон дер Ляен, персоніфікована політика, європейська політика.*

***Abstract.** This article examines and reveals how the current policy of the President of the European Commission relates to the policy and the idea of a united European Union at the present stage. The analysis of this study provides a demonstration of how current policies of the European Union continue and develop the idea of a united Europe in the long run.*

***Keywords:** European Union, Ursula fon der Layen, perconificated policy, European policy.*

Європейський Союз традиційно розглядається як ефективна модель інтеграційного об'єднання, яка виступає з одного боку опорою ліберально-демократичного світу, а з іншого боку є гарантом стабільності в Європі. Провідною ідеєю формування та розвитку Європейського Союзу є ідея об'єданої Європи, що почала формуватися ще у післявоєнний час. Саме ця ідея стала основою Європейського Проєкту та й загалом основою діяльності та вектору розвитку Європейського Союзу у сучасній міжнародній системі. І тому наразі досить актуальним є аналіз та оцінка політики ключових особистостей, що формують та розвивають європейську політику Союзу, системи відносин з іншими міжнародними акторами, у відповідності до ідей, що закладалися в інтеграційне об'єднання [3].

Ідея Європи виникла в процесі тривалого історичного розвитку, під час якого відбувалося чергування періодів роздроблення й об'єднання європейського простору. Європейці на різних етапах історичного розвитку для вирішення певних проблем час від часу намагалися утворювати певні об'єднання чи союзи з метою вирішення нагальних проблем [3].

Загалом розвиток ідеї єдиної Європи проходив в умовах безкомпромісної боротьби різних поглядів на методи і принципи її здійснення. Проте, незважаючи на те, що ідея єдиної Європи розвивалася в безперервній боротьбі, що лежить в основі всіх прогресивних концепцій об'єднання європейських країн, завжди було присутнє прагнення мінімізувати ворожнечу і постійні війни на континенті і налагодити тісну взаємовигідну співпрацю з метою вирішення як внутрішньо-, так і зовнішньополітичних проблем.

Якщо винести за дужки «форму інтеграційного об'єднання» в концентрованому вигляді, «ідея об'єданої Європи» являє собою модель формування цілісної політичної системи, яка б охоплювала європейські держави та базувалася на ліберально-демократичних цінностях і була «гарантом» трьох ключових елементів, на яких базується європейський проєкт: а) стабільна система безпеки (в широкому сенсі); б) економічне зростання держав-членів та проєкту загалом; в) позиціонування себе на міжнародній арені державами-членами не як окремими

суб'єктами, а як членами спільноти. Важливе місце у зазначеній моделі посідає прагматичний підхід «realpolitic» у процесі ведення політики [3].

У 2019 р. Урсула фон дер Ляєн стала першою жінкою на посаді голови Єврокомісії, замінивши Жан-Клода Юнкера. Основні методи та пріоритети діяльності Європейської Комісії (2019–2024 рр.) Урсула фон дер Ляєн окреслила в політичних настановах «Союз, що прагне більшого: мій порядок денний для Європи» [2].

У своєму порядку денному Президентка Європейської Комісії відзначила кілька важливих аспектів, які надалі можуть допомогти визначити вектор розвитку Європейського Союзу, а також співвіднести ці ідеї з ідеєю об'єднаної Європи.

Деякі з них можна розглянути детальніше:

1) Європа повинна мати більш сильний і об'єднаний голос у світі. Щоб бути світовим лідером, ЄС повинен мати можливість швидко діяти: голосування кваліфікованою більшістю мають стати правилом у цій сфері. На думку Урсули фон дер Ляєн, щоб залишатися сильним світовим актором, ЄС має виділяти на зовнішні дії на 30 % більше коштів, ніж сьогодні, збільшивши загальну суму до 120 млрд євро у довгостроковому бюджеті Союзу [1].

2) Європа має прагнути до більшого, коли йдеться про захист європейських громадян та цінностей. Захист верховенства права. Європа, яка захищає, також повинна відстоювати справедливості та цінності. ЄС – це спільнота права, що є відмінною ознакою Європи. Це союз рівності, толерантності та соціальної справедливості, тому не може бути компромісу, коли йдеться про захист основоположних європейських цінностей [1].

3) Європа має бути сильнішою у сучасному світі: Європа повинна прагнути більшого, зміцнюючи свій унікальний бренд відповідального світового лідерства. Урсула фон дер Ляєн вважає, що потрібно посилити роль Європи як світового лідера завдяки сильній, відкритій та чесній торгівлі. Європейське лідерство також означає співпрацю з сусідами та партнерами на основі європейських цінностей та поваги до міжнародного права. ЄС є найбільшим у світі донором у межах політики розвитку. Європа повинна мати більш сильний і об'єднаний голос у світі [1].

4) Європа має прагнути до більшого розвитку, захисту та зміцнення своєї демократії. Європейці повинні будувати майбутнє ЄС, відігравати провідну та активну роль у визначенні його пріоритетів та рівня амбіцій [1].

Як зазначила Урсула фон дер Ляєн у своїй вступній заяві на пленарній сесії Європейського Парламенту, політичні керівні настанови для Європейської Комісії 2019–2024 рр. спираються на загальні ідеї та пріоритети, які об'єднують усіх європейців. Вони не є вичерпною робочою програмою, а мають на меті створити рамки для спільної роботи ЄС та держав-членів [4].

Підсумовуючи, варто зазначити, що політики та ключові ідеї Урсули фон дер Ляєн мають досить вагоме співвідношення з ідеєю об'єднаної Європи. Це підтверджується тим, що у порядку денному Урсули фон дер Ляєн ми бачимо відсилку до трьох ключових вагомих гарантів ідеї об'єднаної Європи, а саме: а) стабільної системи безпеки; б) економічного зростання держав-членів та

проекту загалом; в) позиціонування себе на міжнародній арені державами-членами не як окремими суб'єктами, а членами спільноти.

Джерела та література

1. Ursula von der Leyen. Political guidelines for the next European Commission 2019–2024. A Union that strives for more. Agenda for Europe by candidate for President of the European Commission.
2. Довкілля і клімат: інформаційно-аналітичний огляд екологічної та кліматичної політики та права ЄС. Європейські орієнтири – зеленим реформам. Липень-серпень 2019. *Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля»*.
3. Прихненко М., Бабій Д. Ідея «Об'єднаної Європи» в сучасних реаліях функціонування європейського проекту. *Історичні і політологічні дослідження*. 2019. № 1(64). С. 60–69.
4. Рудік О. Порядок денний Європейської Комісії 2019–2024 рр.: нові орієнтири європеїзації / Державне управління та місцеве самоврядування, Національна академія державного управління при Президентові України Дніпропетровський регіональний інститут державного управління, 2019. Вип. 3(42). С. 35–45.

Булана Євгенія

Донецький національний університет імені Василя Стуса

РЕАКЦІЯ ЄС НА ВІЙНУ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ЯК МАРКЕР ЗАНЕПАДУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Анотація. У статті аналізується відповідь Європейського Союзу на агресивну війну РФ проти України в контексті відповідності європейським цінностям та вплив цієї відповіді на майбутнє організації. Методологічною основою дослідження є метод кейсів. Європейський Союз через внутрішні суперечності, відсутність солідарності та згуртованості, а також надання пріоритету національним інтересам держав-членів над наднаціональними дає досить роз'єднану та загальмовану відповідь на війну РФ проти України, що вказує на занепад європейських цінностей.

Ключові слова: Європейський Союз, російсько-українська війна, європейські цінності, криза європейських цінностей.

Abstract. The article analyzes the response of the European Union to the aggressive war of the Russian Federation against Ukraine in the context of compliance with European values, and the impact of this response on the future of the organization. The methodological basis of the study is the case method. The European Union, due to internal contradictions, lack of solidarity and cohesion, as well as giving priority to the national interests of member states over supranational ones, gives a rather divided and retarded response to Russia's war against Ukraine, which indicates the decline of European values.

Keywords: European Union, Russian-Ukrainian war, European values, the crisis of European values.

Категорія «європейських цінностей», що є ідеологічною основою як для формування та функціонування ЄС, так і для вироблення спільної політики, як за свідчує досвід, є найбільш хиткою та нестабільною у кризових ситуаціях. ЄС «заснований на цінностях пошани людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства закону та поваги прав людини, включаючи права осіб, що належать до меншин» [3]. Найвагомішим маркером дійсності європейських цінностей був порядок розширення ЄС та вироблення спільної політики. Інтеграція нових держав-членів була ідеологічно обґрунтована принципами поваги та промоції «демократичних» цінностей Європейського Союзу, а спільна політика